

KLEMETSRUD-
ANLEGGET

Karbonnegativ energigjenvinning i Oslo

KS Bedrift Møteplass 2016

JANNICKE GERNER BJERKÅS

KLEMETSRUDANLEGGET AS

JANNICKE.GERNERBJERKAS@KEA-AS.NO

-
- A photograph of a massive landfill under a clear sky. A line of about 15 people, including children and adults, stands on the ridge of the garbage pile. In the foreground, several cows are grazing on the trash. A semi-transparent text box is overlaid on the middle of the image.
- Avfall; både et problem og en ressurs
  - Et av verdens store helse-, miljø- og klimaproblemer
  - Det genereres ca. 3,8 milliarder tonn avfall pr år
  - Energigjenvinning beste løsning for sortert restavfall
  - CCS fra avfallsforbrenning - stor global overføringsverdi

Et historisk tilbakeblikk

1902: Oslo kommune kjøper Langøyene for å tømme søppel der. Pant på tomflasker innføres

1931: Industriell pappgjenvinning starter opp i Norge

1942: Lov om tvungen innsamling av matavfall

1967: Oslo kommune starter opp sitt første forbrenningsanlegg for avfall

1970-tallet: Kun 343 av landets 445 kommuner har tvungen renovasjon

1980-tallet: Stadig fullere deponier, store miljøproblemer

1990-tallet: Stort miljøfokus og rivende teknologisk utvikling innen røykgassrensing

2000-tallet: Deponiforbud på nedbrytbart avfall, kildesortering og fokus på gjenvinning

Norge 2007

Grønmo avfallsdeponi i 2007;
7 millioner m³, mer enn 75 fotballbaner

Europas miljøhovedstad

A photograph of three people seated at a table in a formal setting. On the left, a woman with short brown hair, wearing a red top and a red beaded necklace, is smiling and looking towards the center. In the middle, a man with glasses and a dark suit is speaking, gesturing with his hands. On the right, a woman with long dark hair, wearing a dark top and a green necklace, is listening attentively. The table in front of them has microphones and a vase of orange flowers. The background shows large windows and ornate wall decorations.

Karbonfangst fra avfallsgjenvinning på Klemetsrud

Utfasing av fossil energi til oppvarming

Bilfritt sentrum

50 % CO₂-kutt innen 2020

95 % CO₂-kutt innen 2030

60 % NO_x-kutt innen 2022

Oslos kretsløpsbaserte avfallssystem

- Kildesortering
- To optiske utsorteringsanlegg
- Ett biogassanlegg
- To energigjenvinningsanlegg
- Fjernvarmesystem

EGE, REN, Hafslund og KEA AS – sentrale aktører i Oslos grønne skift

Klemetsrudanlegget AS

Skilt ut som eget AS i juni 2015 -
lokalisert på Klemetsrud, heleid av Oslo kommune

- Norges største energigjenvinningsanlegg
- Kapasitet: 310 000 t./år, 40 t./time
- I drift siden 1985
- Både husholdnings- og næringsavfall
- Prod. strøm/fjernvarme: 125/630 GWh
- Direkteforbrenning av risikoavfall
- Aktør i et internasjonalt avfallsmarked

**Omfattende investeringer i drift og økt produksjon
2014-2017**

Restprodukter etter forbrenning

Flyveaske

Deponi for farlig avfall

Bunnaske

Metallgjenvinning + deponi

Røykgass

Klimautslipp til atmosfæren

Klemetsrud velegnet for karbonfangst

- Stort punktutslipp
- Fjerner biologisk CO₂ - karbonnegativitet
- Lang levetid, kontinuerlig drift
- Uendelig tilgang til råstoff
- Energifleksibelt
- Industriell ekspertise/røykgassrensing
- Global overføringsverdi
- Forretningsmuligheter.

- 450 WtE i Europa, ca. 700 i verden totalt
- 82 mill. tonn forbrennes årlig i Europa (120 mill. i verden)
- 98 mill. tonn deponeres årlig i EU
- EU's mål for avfallsgjenvinning 65/35/0

Røykgass og utslipp

Røykgass-karakteristika

- Gjennomgående fritt for partikler
- CO₂-innhold ca. 10 %
- Variasjoner/peaks; SO₂ /HCl

Omfattende røykgassrensing
Strengt miljøkrav i Europa
Kontinuerlig overvåkning
50-60 % biologisk CO₂

Status

- Pilottesting pågår
- Mulighetsstudie fullføres i mai 2016
- Ulike teknologier
- Tre industri CCS-kandidater
- Neste steg; FEED-studie
- Nasjonalt fullskalaanlegg innen 2020?

A low-angle photograph of a modern building with a glass facade. The building's structure is composed of several vertical glass panels that reflect the sky and surrounding environment. The sky is a pale blue, and the reflection on the glass shows a mix of blue and orange tones, suggesting a sunset or sunrise. The building's design is contemporary, with sharp lines and a repetitive pattern of glass panels. A tall, dark, cylindrical structure, possibly a chimney or part of an industrial facility, is visible in the background on the right side of the frame.

Utfordringer

- Kjølebehov
- Arealbehov
- Transport og lagring
- Anleggsfinansiering og forretningsmodell
- Politisk gjennomføringskraft
- Omdømme/NIMBY

Karbonprising i hele verdikjeden

↓
Varme
Strøm

FASE A:
300 000+ tonn fra KEA;
Investeringsstøtte og
karbonprising på kai

FASE B:
Karbonprising i anbud
Karbonavgift på produkter
Salg av utslippskvoter (ETS)

Karbonfangst fra
energigjenvinning
utvikler hele verdikjeden
for behandling av avfall

Forutsetninger:

- Materialgjenvinning før forbrenning
- Gradvis synkende karbonprising på kai
- Eier må gi driftsgaranti
- Markedsmessig avkastning til AS'et i fase A

-
- **Deponering av avfall er ut**
  - Energigjenvinning (med CCS) er inn 😊
  - Globalt fyrtårnprosjekt
  - Grønn fjernvarme, grønne arbeidsplasser
– og Norge bør ta ledelsen!

Fremtiden er **REN ENERGIGJENVINNING** med CCS

Klemetsrudanlegget i dag

Klemetsrudanlegget med karbonfangst og ny ovnslinje (L4)